

23. Ji.hlava je tady: 277 filmů, od Sobojeva k Havlovi

Třidvacátá Ji.hlava je za dveřmi. Mezinárodní festival dokumentárních filmů letos nabídne premiéry českých snímků, přehlídku ukrajinského režiséra Felixe Sobojeva, filmy žen o ženách i dosud nezveřejněné záběry z posledních let Václava Havla. Filmů bude letos v Ji.hlavě celkem 277. Z toho 91 ve světové premiéře, 47 v premiéře mezinárodní a 17 premiér evropských. Přihlášených filmů bylo celkem 3700.

Ji.hlavský festival letos pobídně k symbolickému usmíření východní a západní Evropy. „Dlouhodobě sledujeme dvě protichůdné tendence. Jednou je uzavírání se mnohých západoevropských institucí do sebe a druhou východoevropský pocit, že uznání lze dobýt pouze na západě. Ji.hlava nikdy toto myšlení nesdílela, vždycky nám šlo o objevování a propojování originálních tvůrců napříč zeměmi a regiony,“ říká ředitel festivalu Marek Hovorka. „Zatímco v minulém roce jsme uvedli velkou retrospektivu direct-cinema-verité, která propojila kinematografie Spojených států, Kanady a Francie, letos dáváme významný prostor východoevropským tvůrcům. Autorem letošní festivalové znělky i režisérem, kterému věnujeme kompletní retrospektivu, je kazachstánský režisér Sergej Dvorcevoj. Doslova mezinárodním objevem je pak představení díla Ukrajince Felixe Sobojeva. Jeho profil doplní unikátní přehlídka ukrajinského filmového experimentu 60. až 90. let,“ doplňuje Hovorka.

Další důležitou programovou linií letošního ročníku budou „Proměny ženy“; téma ostatně předznamenává i festivalová znělka. Ta letos nabízí jediný záběr: pohled na tvář herečky Samal Yeslamové. „Její tvář zachytil režisér Dvorcevoj náhodou, mimo scénář, bokem natáčení svého posledního hraného filmu *Ayka*. Zatímco za svou roli v tomto snímku získala Yeslamová na loňském festivalu v Cannes cenu pro nejlepší herečku, na nástupišti metra je „jen‘ sama sebou,“ vysvětluje Hovorka. A pokračuje: „V posledních letech pozice žen ve společnosti sílí, a nejen ve společnosti, i v dokumentárním filmu.“ Podle Hovorky filmy režírované ženami upoutají sugestivním odkrýváním bolestných témat, jsou formálně inovativní a empaticky naslouchají druhému. Ať jde o zkoumání ženské identity ve filmové eseji německé režisérky Pii Hellenthal (*Pátrání po Evě*), o téma znásilnění, které otvírá Francouzka Alexe Poukine (*Bez postihu*), nebo o světoznámou kauzu Harveyho Weinstaina britské režisérky Ursuly Macfarlane (*Nedotknutelný*). „Smutnou součástí této ženské linie v programu bude i pocta tvorbě talentované slovenské režisérky Márie Rumanové, která tragicky zemřela na sklonku letošního léta,“ dodává Hovorka.

Pilař, Havel, Antarktida

Jaké filmy letošní program nabídne? V sekci Česká radost bude soutěžit rekordních jedenadvacet snímků. Režisérka Adéla Komrží uvede film *Viva video, video viva* o svém dědečkovi Radku Pilařovi, který tentokrát vystupuje překvapivě v roli zakladatele českého videoartu. Věra Čákanyová představí dokument *FREM*, který vznikl v extrémních podmínkách Antarktidy a slibuje „audiovizuální rekviem za homo sapiens“. Radovan Šíbrt přiveze snímek *Postižení muzikou*, věnovaný kapele The Tap Tap, která je složena z hudebníků se zdravotním postižením. Silně osobní linii sledují ve svých dílech režisérky Barbora Jíchová

hlava

24.—29. 10. 2019
www.ji-hlava.cz

23. Mezinárodní festival
dokumentárních filmů

Ji.

Tyson a Kateřina Turečková: první se ptá po smyslu instituce manželství (*Hovory o nevěře*), druhá tematizuje trans-identitu (*Proč se cítím jako kluk*). Třicáté výročí sametové revoluce pak analyzuje Robert Sedláček. Jeho základní otázka zní: Naplnily se cíle Občanského fóra z listopadu 1989?

„Třiceti letům od konce komunismu v Československu věnujeme speciální programovou sekci s názvem Studio 89,“ říká Marek Hovorka a pokračuje: „Pohled na Václava Havla, intelektuální ikonu politických změn, nabídnou hned tři různé programy: undergroundové filmy, v Česku nikdy nevysílaný portrét režírovaný Jurajem Herzem a první ukázky z dokončovaného filmu Petra Jančárka o posledních letech Havlova života. Dokumentární filmy se zaměří na konspirační teorie i mikrostudii revoluce, v tomto případě přímo na pražské FAMU.“ Devadesátá léta dala podle Hovorky základ představě o demokracii, jak ji v Česku vnímáme dodnes, přestože celý svět se zásadně proměnil. Proto i festivalové Inspirační fórum bude hledat příčiny současné krize demokracie i její možný „upgrade“, stejně jako Karel Vachek, který svým šestihodinovým opusem *Komunismus a síť* věští konec zastupitelské demokracie.

Ouředník, Bán, Sýrie

Na co se může divák těšit dál? Sekce Opus Bonum věnovaná světovému dokumentu nabídne letos devět snímků: z Francie, Velké Británie, Indie, Madagaskaru anebo Palestiny. Například adaptaci globálně úspěšné prózy Patrika Ouředníka *Europeana*, která vyšla poprvé před osmnácti lety a od té doby se dočkala překladu do šestatřiceti jazyků. Filmová „hříčka“, realizovaná francouzským režisérem Arnaudem de Mezamat, se jmenuje *Doufám, že se máš dobře* a vybízí k „zamyšlení nad různými stránkami lidství“.

Šestnáct snímků představí sekce Mezi moři, zaměřená na střední a východní Evropu. Ve světové premiéře bude uveden třeba *Ráj na zemi*, filmový portrét slavného slovenského fotografa Andreje Bána v režii Jaroslava Vojtky. „S přítelem Andrejem odhalujeme příběhy lidí, kteří museli násilně opustit své domovy,“ říká režisér o Bánovi, který víc než třicet let přináší reportáže z krizových oblastí světa, jako Afghánistán, Kosovo či Ukrajina.

Ani letos nebude chybět sekce První světla, která uvede devět výrazných debutů. Jedním z nich je snímek *Vydat se na cestu*, ve kterém turecký režisér Mustafa Emin Büyükcoşkun vzpomíná na třiatřicet lidí, kteří přišli o život v syrském městě Kobani, kde se před několika lety střetly zájmy Turecka, Kurdů a takzvaného Islámského státu.

Jeskyně i komunismus

Sekce Svědectví nabídne jedenáct filmů, mezi nimiž zaujme například *Jeskyně* syrského režiséra Ferase Fayyada; ten si z předložské Ji.hlavy odvezl cenu za snímek *Poslední v Aleppu*, který byl následně nominován i na amerického Oscara. Jde o lidsky silný dokument o lékařce Amani Ballor, která se svými kolegyněmi ošetřovala pacienty podzemní nemocnice v obklíčené syrské Ghoutě.

Nesoutěžní sekce Zvláštní uvedení představí vedle zmíněné novinky Karla Vachka *Komunismus a síť aneb Konec zastupitelské demokracie* také *Krizi* Alexandra

Hlava

24.—29. 10. 2019
www.ji-hlava.cz

23. Mezinárodní festival
dokumentárních filmů

Ji.

Hackenschmieda; unikátní dokument z roku 1939, realizovaný ve Spojených státech amerických, bezprostředně nahlíží na politické a společenské dění v Evropě roku 1938.

Pevnou součástí festivalového programu jsou každoročně také experimentální dokumenty. Sekce Fascinace se věnuje světovému filmu, EXPRMNTL.CZ pak filmu českému. „Ve Fascinacích představujeme filmy, které hledají, jak nově uchopit realitu. Jedna z výrazných tendencí posledních let je takzvaná hybridizace. Filmaři využívají tradiční postupy filmové avantgardy, ale hledají také nové cesty: performanci, hraný nebo animovaný film,“ vysvětluje dramaturgyně obou sekcí Andrea Slováková. Například čínský film *Akce, téměř neschopný myslet* zachycuje vnitřní svět vojáka zabitého při výbuchu. Snímek *Divoši* pracuje s performancí, land-artem i výtvarnou instalací. A český výtvarník Zbyněk Baladrán nabídne například esejisticky laděný kus s názvem *Bezmocný zdroj veškeré moci*. Vítěz v sekci EXPRMNTL.CZ si letos odnese s cenou i 50 tisíc českých korun (ve spolupráci s 8smička – zóna pro umění)

Průhledná bytost: Felix Sobolev

Velkým objevem letošní Ji.hlavy je – vedle neznámých filmových experimentů všetečného avantgardisty Mana Raye – tvorba ukrajinského filmaře Felixe Soboleva (1931–1984). Jeho práce představí sekce Průhledná bytost. „Snažíme se vždycky představovat režiséry, kteří posunuli přemýšlení nad dokumentárním filmem,“ říká dramaturgyně sekce Andrea Slováková. Sobolev je podle ní legenda: od 60. let minulého století patřil mezi hvězdy sovětského dokumentu a vyprodával kinosály, mimo Ukrajinu je ovšem dodnes zcela neznámý. „Hledal nové tvůrčí postupy: pracoval s animací, s časosběrnými materiály, sám vynalézal přístroje, kterými zachycoval jinak nezachytitelné jevy,“ pokračuje Slováková. A doplňuje, že letošní Ji.hlava uvede sedm Sobolevových filmů. Například průlomový snímek *Jazyk zvířat* (1967), který hledá paralely mezi zvířecím a lidským světem, nebo *Vytrvejte, máte talent* (1979), v němž režisér zkoumá, jak překonat psychologické bariéry.

Vlna v síti

Třiadvacátá Ji.hlava uvede i tradiční „masterclasses“, tedy přednášky filmových profesionálů. Svou práci přiblíží přední rumunský režisér, scenárista a iniciátor rumunské nové vlny Cristi Puiu nebo makedonský producent Atanas Georgiev. Ke slovu přijde i česká dokumentaristka Barbora Chalupová. Ta spolu s Vítem Klusákem stojí za úspěšným dokumentem *V síti*, který tematizuje zneužívání dětí na internetu. Chalupová v Ji.hlavě okomentuje vystřížené scény z filmu. O své tvůrčí práci pak pohovoří i autor ji.hlavské znělky Sergej Dvorcevoj.

Kdo bude v porotě

Soutěžní sekce Opus Bonum má jako vždy jediného porotce: letos jím bude zmíněný Cristi Puiu. V pětičlenné porotě mezinárodní sekce Mezi moři zasednou například srbský filmař Srđan Keča nebo emeritní profesor filmových studií na University of Pennsylvania Timothy Corrigan. Nejlepší český dokument posoudí mimo jiné loňský vítěz České radosti Karel Žalud a slovenská spisovatelka Monika

Ji.hlava

24.—29. 10. 2019
www.ji-hlava.cz

23. Mezinárodní festival
dokumentárních filmů

Ji.

Kompaníková. Nejzdařilejší prvotinu v sekci První světla zhodnotí zástupci světových festivalů, mezi nimi umělecká ředitelka filmového festivalu ve švýcarském Nyonu Emilie Bujes. Nejlepší experimentální film vyberou Andrea Lissoni z londýnské Tate Modern a španělský filmař Carlos Casas. Sekci Svědectví posoudí mimo jiné Clifford Coonan, novinář se specializací na vztahy mezi Evropou a Asií, nebo redaktorka *Deníku Referendum* Fatima Rahimi. A nebude chybět ani středoškolská porota, tentokrát sestavená výjimečně z pedagogů: ti vyberou nejlepší film v sekci Česká radost.

Nebát se (klimatické) krize

Třiadvacátá Ji.hlava nabídne i řadu věcí mimo projekce. Třeba Dokumentární dialogy. Ty proběhnou v rámci rozšířeného Inspiračního fóra a jejich dramaturgem i moderátorem je Filip Remunda. Letos přijali pozvání Isabella Salton, ředitelka brazilské environmentální organizace Instituto Terra (téma Klimageddon); dagestánská spisovatelka Alisa Ganieva, která svoji prvotinu *Salaam, Dalgat!* musela napsat pod mužským pseudonymem, aby unikla škatulce „psaní pro ženy“ (Proměny ženy); chorvatský filozof a politický aktivista Srećko Horvat (Re:demokracie); nebo Američan mexického původu, spisovatel a bývalý člen pohraniční stráže Francisco Cantú, jehož kniha *The Line Becomes a River* (*Hranice se stává řekou*), v níž čerpá z vlastní zkušenosti na hranici dvou světů, se stala bestsellerem (téma Jak se nebát). Inspirační fórum trvá po celou dobu festivalu a nabídne každý den bohatý program – dohromady vystoupí víc než stovka odborníků z celého světa.

Krátká radost: sledujte filmy už teď!

Krátká radost je název soutěžní sekce, která uvádí snímky z celého světa, jejichž krátká stopáž ukazuje možnosti a sílu dokumentu. Letos jsou všechny nominované filmy zpřístupněny on-line od 7. do 22. října na portálu DAFilms.cz. Porotci v této sekci jsou přímo diváci; ti mohou zdarma zhlédnout všechny filmy a následně hlasovat pro nejlepší z nich, a to až do půlnoci 22. října. Vítězný film získá on-line distribuci a propagaci (v hodnotě 3000 eur) a bude tradičně nominován do předvýběru amerických Oscarů v kategorii krátký dokumentární film.

A co děti?

Ji.hlava pamatuje i na menší a nejmenší, děti a mládež od nuly do čtrnácti let. Pro ty nejmenší bude k dispozici hrací koutek s hlídáním. Ve spolupráci s časopisem *Raketa* proběhnou animační dílny s výtvarnicemi Mařenkou Urbánkovou a Terezou Novou. René Nekuda představí svůj Příběhostroj. Na programu jsou dále koncerty (divadlo Koňmo), výtvarno (humpolecká Zóna pro umění 8smička) i divadlo: „To bude každý den: Víta Marčík, Anička a letadýlko nebo storytelling Michaly Piskačové,“ vypočítává dramaturgyně dětského programu Iva Honsová. A chybět nebude ani film: dokumenty pro děti i pásma večerníků z televizního Děčka. Speciální novinkou letošního ročníku Ji.hlavy dětem pak bude provázání dětského programu s programem dospělých, konkrétně s Inspiračním fórem.

Ji.hlava

24.—29. 10. 2019
www.ji-hlava.cz

23. Mezinárodní festival
dokumentárních filmů

Ji.

Osobnosti z různých oborů zavítají mezi děti – a děti se stanou přispěvateli diskusního fóra dospělých.

IDF představí přední dokumentaristy a předá ceny Silver Eye

Institut dokumentárního filmu (IDF) tradičně obohatí program ji.hlavského festivalu. Pořádá zde mezinárodní workshop Ex Oriente Film, v němž režiséři a producenti pracují na vývoji svých dokumentárních projektů za pomoci předních režisérů, producentů, střihačů a dalších profesionálů. Pro všechny filmové fanoušky i odbornou veřejnost je v rámci otevřeného programu workshopu připravena řada masterclasses a přednášek v angličtině.

Do Jihlavy přijede dánský střihač Niels Pagh Andersen, proslulý mj. svou spoluprací s režisérem Joshuou Oppenheimerem na filmech Způsob zabíjení a Podoba ticha. Další z hostů, režisér a producent Audrius Stonys, má na svém kontě Evropskou filmovou cenu za film Země nevidomých, a svůj oceňovaný snímek, América, představí režisér a kameraman Erick Stoll. Producent a střihač Atanas Georgiev prozradí, jaká cesta vedla k úspěchu festivalového hitu Honeyland, vítěze letošního Sundance.

IDF v Jihlavě po jedenácté udělí ceny Silver Eye nejlepším filmům ze střední a východní Evropy, jež byly přihlášeny do trhu East Silver. Mezinárodní poroty rozhodnou o vítězích ve dvou kategoriích, krátkometrážní a celovečerní. Pro filmové profesionály bude po celou dobu otevřena videotéka East Silver s téměř 300 filmy, jež jsou celoročně přístupné online na webu dokweb.net.

Hlava

24.—29. 10. 2019
www.ji-hlava.cz

23. Mezinárodní festival
dokumentárních filmů

Ji.

PARTNEŘI a SPONZOŘI

Hlavní podporovatelé

Ministerstvo kultury ČR
Státní fond kinematografie
Kreativní Evropa MEDIA
Statutární město Jihlava
Kraj Vysočina

Generální mediální partner

Česká televize

Hlavní mediální partner

Český rozhlas

Exkluzivní mediální partneři

Aktuálně.cz
Respekt

Partneři Industry programu

Kreativní Evropa MEDIA
Státní fond kinematografie
Mezinárodní visehradský fond
Fondy EHP a Norska
Ministerstvo kultury ČR
Central European Initiative
Asociace producentů v audiovizí
Statutární město Jihlava

Partneři Inspiračního fóra

Ministerstvo kultury ČR
Mezinárodní visehradský fond
Heinrich-Böll-Stiftung
Charita ČR
Projekt Sinofonní příhraničí - interakce na okraji (Univerzita Palackého v Olomouci)
Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR
Slovensko-český ženský fond
Kancelář Kreativní Evropa ČR
Česká křesťanská akademie
Aktuálně.cz
Salon Právo
Radio Wave
Greenpeace
City.cz
Voxpot
Svaz moderní energetiky

Partneři Ji.hlava Film Fund

UPP
Soundsquare

Centrum dokumentárního filmu

Spolupořadatel Industry sekce

Institut dokumentárního filmu

Partnerský projekt

Doc Alliance Films

Za podpory

Velvyslanectví USA
Zastoupení Evropské komise v České republice
Velvyslanectví Nizozemského království
Velvyslanectví Ukrajiny v ČR
Italský kulturní institut
Francouzský institut
Institut Adama Mickiewicze
Current Time TV
8SMIČKA - zóna pro umění
Kunsthalle Praha
Česká centra
Rakouské kulturní fórum
Rumunský kulturní institut
German Films
Zastoupení vlámské vlády v ČR
Tchajpejská hospodářská a kulturní kancelář v Praze
Portugalské centrum Praha
National Film Board of Canada
UniFrance
Velvyslanectví Dánského království
Slovenský institut
Kulturstiftung des Freistaates Sachsen

Regionální partneři

Ammeraal Beltech
CZ LOKO
Československá obchodní banka
Chesterton
Kronospan
Mitech
Sepos

Oficiální festivalový vůz

Jihlava Mitsubishi Motors - Auto Rozkoš

Oficiální přepravní partner

TNT

Fotografický partner

Nikon

Partner VR Zone

Go360

Partneři Game Zone

Asus

Genesis

X-Gamer

X-play / X-Diablo

Oficiální pivo festivalu

Pivovar MadCat

Oficiální dodavatelé

Ackee mobile applications / APP4FEST

AZ Translations

BIOFILMS

Böhm

Dřevovýroba Podzimek

EKO-KOM

Fine Coffee

Flexibau, výrobce desek z recyklované suroviny Packwall

Jeřáby Hanyš

KOMA Modular

Konica Minolta

Merch4U

M-SOFT

Mlékárna Krasolesí

Prager Cider

Tierra Verde

Trebitsch Old Town Distillery

Vinařství Žerotín

Partneři Ji.hlava dětem

8SMIČKA - zóna pro umění

Baby Office

Časopis Raketa

ČT:D

Dětský lesní klub Hájenka

Kavárna Paseka

Nikon Škola

Oblastní galerie Vysočiny

Rodinný zábavní park Robinson

VOŠG a SUŠG

DIOD

Dále spolupracujeme

Aerofilms

Bombus Energy

Dům kultury a odborů Jihlava

Horácké divadlo Jihlava

Dopravní podnik města Jihlavy a.s.

Institut intermédií při FEL ČVUT

Laguna Aquapark

Město Třešť

Newton Media

Oblastní galerie Vysočiny

Rekola

Skaut: Středisko ZVON Jihlava

Studio VOKO

Technická univerzita v Liberci

Vysočina Tourism

Vysoká škola polytechnická Jihlava

Mediální partneři

25fps

A2

Alarm

Cinema

Cinepur

Dějiny a současnost

Film a doba

Iluminace

Radio 1

Regionální mediální partneři

City.cz

Jihlavská Drbna

Jihlavské listy

Hitrádio Vysočina

SNIP & CO

Mediální spolupráce

ArtMap

ČSFD

Deník Referendum

Festival Guide

Flash Art

Full Moon

HIS Voice

Heroine

Host

Kult.cz

Literární noviny

Nový prostor

Protišedi.cz

Revolver Revue

UNI

7.G

TISKOVÁ ZPRÁVA: 8. října, Praha

Zahraniční mediální partneři

Variety

Cineuropa

Film New Europe

Kapitál

Kinema.sk

Kinečko

Kino Ikon

Modern Times Review